Pædagogisk materiale i tilknytning til Midtimellem

af Lis Pøhler

Midtimellem
Af Carsten Flink og Ursula Seeberg
Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig 2018

Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig har i samarbejde med Center for Undervisningsmidler, Dansk Skoleforening for Sydslesvig og Jaruplund Højskole udgivet tre bøger med henblik på at bringe fortællinger fra det danske mindretal i Sydslesvig ind på det danske børnebogsmarked. De tre bøger er:

> *Midtimellem*, skrevet af Carsten Flink og illustreret af Ursula Seeberg
> *Silja min Silja*, skrevet af Inge Duelund og illustreret af Birde Poulsen
> ***Betyder det noget***? af Tove Krebs Lange

Bøgerne kan læses hver for sig, men naturligvis også indgå i et tema om det danske mindretal i Sydslesvig.
Vejledningerne til ***Midtimellem og Silja min Silja*** er målrettet en dialogisk oplæsning.

Midtimellem er en oplæsningsbog, som er primært egnet til de ældste børn i børnehaven og de yngste børn i skolen. Midtimellem er en fabel, som kan tolkes ind i hverdagen for det danskemindretal i Sydslesvig: Ørnen er et velkendt symbol for Tyskland, den ses i det tyske nationalvåben, og løven er tilsvarende et velkendt symbol for Danmark, i det danske rigsvåben ses tre blå løver. Fablens hovedperson – kyllingen – vil i denne forståelse, symbolisere den danske mindretal. men den kan også tolkes ind i andre sammenhænge, hvor mennesker oplever, at der kan være forskellige normer og regler, som er gældende. Det kan være barnet, som er i klemme mellem to stærke grupperinger i børnehaven eller i klassen, det kan også være barnet med anden etnisk baggrund end resten af børnegruppen, eller det kan være barnet med en anden trosretning, andre normer eller andre forudsætninger end flertallet.

I det følgende er der forslag til, hvordan du kan tilrettelægge den dialogiske oplæsning af sammen med en gruppe børn. Det er langt fra sikkert, at det vil passe til dit temperament og din børnegruppe at følge alle forslag. Så vælg ud med omhu! Hellere gøre lidt og gøre det grundigt, end skøjte hurtigt igennem mange aktiviteter og indfaldsvinkler.

Før du læser bogen

Handlingen er, som i andre fabler, enkel at følge. Og fortællingen om den lille, som med kløgt klarer sig mod de store, er velkendt. Det er med andre ord en bog, som umiddelbart vil kunne læses for og forstås af langt de fleste børn. Bogens illustrationer tydelige og med mange små detaljer, som man kan fordybe sig i ved anden gennemlæsning.

Illustrationerne er faktisk så tydelige, at mange børn vil kunne "læse" bogen, alene ved at kigge på tegningerne og fortælle, hvad der foregår. Det kunne derfor være en måde at "læse" bogen første gang:

Start med forsiden og læs bogens titel højt: *Midtimellem*.

- Hvad mon midtimellem betyder? Er der én der kan sætte sig midtimellem to andre?
- Hvem er midtimellem? Hvordan kan man se det?
- Hvilke dyr kan man se?
- Hvad ved I om hhv. ørnen, løven og hanen?
- Hvad tror I, bogen handler om?

Vend bogen om og tal om bagsidebilledet.

- Hvilke dyr kan man se på billedet?
- Er der nogle af dyrene, som er midtimellem?
- Er der nogle af dyrene på forsiden, som også hører til på bagsiden?

Læs bagsideteksten højt og fortæl børnene, at de i første omgang skal prøve at fortælle, hvad bogen handler om, ved at kigge godt på tegningerne og fortælle, hvad de ser.

Når I er færdige, så husk at rose børnene: De kan faktisk "læse" en bog alene ved at kigge på tegningerne. Den er en meget vigtig kompetence at understøtte for denne aldersgruppe.

Læs nu hele bogen i sammenhæng

Læs stille og roligt. Lad børnene kigge på billederne og kommentere. Undlad selv at stille spørgsmål til teksten. Måske har forfatteren fundet på en anden handling, end den børnene fandt på? Lad børnene selv opdage eventuelle forskelle.

På sidste opslag er der otte tegninger. Nogle af dyrene og planterne kan man (gen)finde i bogens illustrationer, men tre af dem ses kun her: ørneungen, løveungen og kyllingen, der lige er kommet ud af ægget. Lad børnene fortælle om tegningerne og evt. prøve at (gen)finde de fem tegninger i bogen.

Bogen læses igen

Denne gang skal du læse bogen for børnene med henblik på fordybelse i tekst og billeder: Nu er de jo helt fortrolige med handlingen.

Herunder følger forslag til spørgsmål til hvert enkelt opslag i bogen. Nogle opslag kan give anledning til mere snak i gruppen end andre. Nogle opslag giver anledning til snak i én gruppe, men ikke i en anden. Det er vigtigt, at du udvælger spørgsmål med omhu, så samtalen om bogen ikke bliver så langstrakt, at nogle af børnene mister koncentrationen.

Hver gang du åbner et nyt opslag, starter du med at læse hele teksten.
Først når teksten er læst, skal I tale om tekst og billeder. På den måde giver du lidt tid og rum til, at alle børn kan nå at få samlet sig om indholdet.

For- og bagside

- Hvad er det nu, bogen hedder?
- Hvorfor mon den hedder Midtimellem?
- Hvem er midtimellem?

1. opslag

- Hvorfor mon alle dyrene løber væk fra løven?
- Hvilke dyr kan man se på billedet?
- Hvad er det, der ligger under løven?

2. opslag

- Hvordan ser kongeørnen ud?
- Hvorfor mon de andre fugle flyver væk?

3. opslag – venstre side

- Hvad laver kyllingen?
- Hvorfor mon muldvarpen og insekterne ikke stikker af?
- Hvad med sneglen? Mon den prøver at skynde sig væk?

6. opslag – venstre side

- Hvor er kyllingen?
- Hvad laver den?

4. opslag

- Hvorfor mon dyrene ikke flygter fra løven nu?
- Hvorfor mon løven flytter poten, når kyllingen beder den om det?

5. opslag

- Hvorfor tror løven, at det hjælper kyllingen, hvis den lukker øjnene?
- Hvorfor mon kyllingen vil hjem til sin mor?

6. opslag – venstre side

- Hvor er kyllingen?
- Hvad laver den?

6. opslag – højre side

- Hvorfor ligger kyllingen i vandpytten?
- Hvorfor mon der er mørkt rundt om vandpytten?

7. opslag

- Hvorfor tror ørnen, at det hjælper kyllingen, hvis den lukker øjnene?
- Hvad hører kyllingen bag sig?

8. opslag

- Hvad sker der her?
- Hvor er kyllingen?
- Hvor mon den er på vej hen?

9. opslag – venstre side

- Det ser drabeligt ud! Hvad mon der sker?
- Hvorfor mon kyllingen tør blive stående og kigge på?

9. opslag – højre side

- Hvordan kan man se på billedet, at kyllingen nu har lært at gale som en hane?
- Hvorfor mon den kan det nu?
- Hvorfor blev løven og ørnen stille et øjeblik?

10. opslag

- Løven og ørnen siger, at de er modige konger, der altid slås. Synes I, de er det?
- Jeg synes, kyllingen er modig. Hvorfor mon jeg synes det?
- Hvorfor vil løven og ørnen ikke være kyllinger?

11. opslag

- Hvordan får kyllingen løven og ørnen til at holde op med at slås?
- Hvad sker der for løven, når den lukker øjnene?
- Hvad sker der for ørnen, når den lukker øjnene?
- Hvad sker der for kyllingen, når løven og ørnen lukker øjnene?

12. opslag

- Hvad mener kyllingen med, at den er midtimellem?
- Hvorfor stikker både løven og ørnen af?
- Hvorfor mon de andre dyr ikke stikker af?
- Hvilket af dyrene i bogen, vil I helst være? Hvorfor det?

13. opslag

- Hvad mon hanen laver?
- Tror I, at nogle af dyrene nu skal være bange for den?

Efter læsning af bogen

Fortællingen er traditionel og nærmest universel og kan sagtens stå alene. For de yngste børn er det sikkert fint at stoppe her, og så bare trække den modige kylling ind i hverdagen, hvis der opstår tvister mellem børnene: Hvad mon kyllingen ville have gjort?

For de lidt større børn kan fortolkes ind i mange sammenhænge. Måske kan bogen være udgangspunkt for en samtale om, hvordan man kan løse en konflikt, eller om hvorfor der er nogen, der går rundt og er vrede eller sure.

De vil kunne genopføre fablen som et lille teaterstykke, eller de kan også digte en ny historie, som starter ved 4. opslag. Hvad mon der vil ske, hvis løven ikke vil flytte sin pote?